

1.1 Člověk a jeho svět

1.1.1 Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, obsahové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje povinně: 1.,2.,3. ročník 2 hodiny týdně a 4., 5. ročník 4 hodiny týdně - 2 hodiny vlastivědy a 2 hodiny přírodovědy.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro první stupeň základní školy. Tato oblast vymezuje vzdělávání týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, kultury, zdraví, dopravní výchovy, korupce, finanční gramotnosti (toto téma plynule prolíná všechny ostatní oblasti), ochrany člověka za mimořádných událostí, obrany státu a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i do současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v této oblasti rozvíjí poznatky, dovednosti prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci si utváří prvotní ucelený obraz světa.

Obsah je členěn do šesti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

Výuka probíhá ve třídách s možností výuky ve venkovní třídě frontálně nebo žáci pracují samostatně, ve dvojicích, malých skupinách a účastní se rozhovorů v diskusním kruhu. Využívají se vycházky a exkurze.

Důraz je kladen na poznávací schopnosti žáků s cílem nalezení smyslu vlastní existence a k vytvoření co nejužšího spojení se světem. Při řešení problémů myslí kriticky a volí vhodné způsoby řešení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

vedeme žáka vhodnými metodami a způsoby k efektivnímu učení

učíme je uvádět věci do souvislosti

učíme pozorovat, experimentovat, kriticky posuzovat a hodnotit výsledky žákova učení

Kompetence k řešení problémů

učíme žáky pracovat samostatně i ve skupinách

učíme žáky rozpoznávat, pochopit a vhodně naplánovat řešení problémové situace

vedeme k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

podporujeme hledání náročnějších variant řešení

Kompetence komunikativní

vedeme žáka ke správné formulaci a vyjadřování svých myšlenek a názorů výstižně a souvisle ve větách

učíme pojmenovat důležité předměty v rozhodujícím pořadí

vedeme žáky k tomu, aby si uměli obhájit svůj názor, vhodně ho argumentovat a zapojovat se do diskuse

vedeme žáky k tomu, aby uměli zopakovat průběh děje v logickém pořadí

Kompetence sociální a personální

učíme žáky navazovat kontakty a ohleduplně spolupracovat s ostatními spolužáky

vedeme k osvojování vhodného sociálního chování

snažíme se vzbuzovat a podpořit zájem o cizí kulturu a tolerovat její odlišnosti a jiný způsob života

Kompetence digitální

vyhledáváme potřebné informace k danému tématu v doporučených elektronických zdrojích

na základě získaných informací tvoříme vlastní texty s využitím digitálních technologií

rozvíjíme znalosti a schopnosti s interaktivními učebnicemi a interaktivními programy, online aplikacemi, webových stránek

upozorňujeme na rizika internetu

vedeme k detekování nebezpečných situací a k prevenci jejich vzniku ve virtuálním světě

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme

Ročník: 1.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	najde cestu do školy a zpět pojmenuje školu rozliší známou a cizí osobu dbá na osobní bezpečí v blízkosti vozovky	orientace v místě bydliště Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy	Orientuje se v okolí svého bydliště a školy	Domov, škola Adresa domova

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás

Ročník: 1.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	rozlišuje vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr a sestra) osvojuje si vhodné chování k ostatním spolužákům rozlišuje nežádoucí formy chování řídí se pravidly slušného chování – ohleduplnost, předcházení konfliktům	Rodina- postavení jedince v rodině, role členů rodiny, život a soužití v rodině Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	pojmenuje a rozezná různá povolání odvodí jejich potřebu pro společnost	Lidská práce - řemesla, zaměstnání

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi	seznamuje se se vztahy mezi rodinnými příslušníky	Vztahy mezi členy rodiny Pojmy – rodič, bratr, sestra, teta, strýc, prarodiče Život a funkce rodiny

nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy		
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	pojmenuje základní povolání, činnosti	Pozná podle obrázků nejběžnější povolání lidí, běžné domácí činnosti

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Lidé a čas

Ročník: 1.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	vyjmenuje dny v týdnu rozeznává čtvero ročních období vyjmenuje měsíce v roce časově zařadí a charakterizuje Vánoce a Velikonoce (zvyky a tradice) určí čas (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá)	Orientace v čase a časový řád- určování času, denní režim, roční období, měsíce v roce, dny v týdnu
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	dodržuje denní režim rozlišuje čas k práci a odpočinku získá základní poznatky o tradicích a zvycích během svátků	Denní režim, předměty denní potřeby Vánoce, Velikonoce

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-3-01p pozná kolik je hodin, orientuje se v čase	seznamuje se s orientací v čase	Pojmy: den, noc, ráno, poledne, večer
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti	rozlišuje čas k práci a odpočinku	Základní denní režim

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Rozmanitost přírody

Ročník: 1.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	charakterizuje roční období, popíše změny v přírodě podle ročních období	Orientace v čase a časový řád roční období

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	popisuje změny v jednotlivých ročních obdobích	Zná roční období, charakteristiku ročních období

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Člověk a jeho zdraví

Ročník: 1.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	dodržuje základní hygienické návyky řídí se základy správné životosprávy pojmenuje části lidského těla řídí se zásadami správného chování u lékaře rozeznává rozdíl mezi nemocí a úrazem	Lidské tělo- stavba těla Péče o zdraví –zásady hygieny, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů

<p>ČJS-3-5-02</p> <p>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a jiných</p>	<p>chová se bezpečně v rizikovém prostředí</p> <p>rozeznává krizové situace (šikana)</p> <p>vhodná a nevhodná místa pro hru</p> <p>předchází rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</p> <p>řídí se pravidly silničního provozu v roli chodce</p> <p>rozeznává běžné dopravní značení (přechod pro chodce, semaforey a některé dopravní značky)</p>	<p>Osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím (bezpečnostní prvky v dopravě, ve volnočasových aktivitách)</p>
<p>ČJS-3-5-03</p> <p>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>postupuje obezřetně v krajních situacích (úraz, požár, nehoda)</p> <p>vybaví si důležitá čísla tísňového volání</p> <p>zvládne se obezřetně chovat v blízkosti cizí osoby</p>	<p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, zvládání komunikace s cizí osobou</p>
<p>ČJS-3-5-04</p> <p>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>chová se správně a bezpečně při mimořádných událostech (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)</p>	<p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)</p>

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu, popíše své zdravotní potíže a pocity, zvládá ošetření drobných poranění	osvojuje si základní hygienické návyky samostatně popíše své dosavadní zdravotní obtíže	Péče o zdraví a zdravá výživa
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí, dodržuje zásady bezpečného chování, neohrožuje své zdraví a zdraví jiných	osvojuje si zásady bezpečného chování	Ochrana zdraví a čistota, vhodné oblečení
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	rozlišuje úraz, požár, nehodu zvládne se obezřetně chovat v blízkosti cizí osoby	Zná čísla tísňového volání a správný způsob volání na tísňovou linku, kontakt s cizí osobou
ČJS- 3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	chová se správně a bezpečně při mimořádných událostech	Rozliší varovný signál, evakuaci, zkoušku sirén

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – psychohygiena

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – kreativita

OSV/2 – Sociální rozvoj – poznávání lidí

OSV/3 – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV/3 – Morální rozvoj – hodnota, postoje, praktická etika

B. Výchova demokratického občana

VDO/1 – Občanská společnost a škola

D. Multikulturní výchova

MV/2 – Lidské vztahy

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme

Ročník: 2.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-1-02 začlenění svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	pojmenuje obec a její části, rozeznává a rozliší pojmy město a vesnice	Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás

Ročník: 2.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným	rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, prarodiče, sestřenice, bratranec), chová se podle základních pravidel slušného chování v rodině – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality rozlišuje nežádoucí formy chování osvojuje si vhodné chování k ostatním spolužákům, toleruje rozdílné chování svých spolužáků	Rodina- postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny Soužití lidí- mezilidské vztahy, komunikace, jiná etnika

odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům		Chování lidí- vlastnosti lidí, pravidla slušného chování
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	posuzuje význam a potřebu různých povolání pojmenuje povolání, řemeslo dle obrázkové předlohy	Práce fyzická a duševní, zaměstnání

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy	rozliší role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi zná zaměstnání svých rodičů	Role členů rodiny Práva a povinnosti v rodině
ČJS-3-2-01p dodržuje pravidla společenského chování	řídí se pravidly slušného chování	Pravidla slušného chování – ohleduplnost, zvládání vlastní emocionality
ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně	reaguje adekvátně v modelových situacích při setkání s neznámou osobou	Rizikové situace
ČJS-3-2-01p Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků,	projevuje ohleduplnost a toleranci ke svým spolužákům	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace

jejich přednostem i nedostatkům		
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	dokáže pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti, váží si práce jiných	Povolání

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Lidé a čas

Ročník: 2.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost, orientuje se v čase a seřadí je podle délky (kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty, vteřiny)	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, denní režim, druhy roku (kalendářní, školní)
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	popíše proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života seznámí se se službami pošty vyplní korespondenční lístek rozliší adresáta a odesílatele	Současnost, budoucnost a minulost v našem životě – proměn způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby průběh lidského života pošta – funkce, vývoj

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin, orientuje se v čase	orientuje se v čase, ráno, odpoledne a večer	Den a jeho rozložení Roční období Části dne

		Hodiny
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti	pojmenuje různé lidské činnosti s obrázkovou předlohou	Lidské činnosti

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Rozmanitost přírody

Ročník: 2.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	charakterizuje roční období, popíše změny v přírodě podle ročních období vyjmenuje měsíce daného ročního období	Roční období – jejich měsíce, jejich charakteristika
ČJS-3-4-02 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	pozná a pojmenuje známé stromy (ovocné, listnaté, jehličnaté), keře a kvetoucí rostliny pozná a pojmenuje známé živočichy (doma chované, v lese, na poli, na louce, u vody, ve vodě)	Rostliny, houby, živočichové – název, prostředí, zařazení do systému (savci, ptáci, ryby, hmyz)

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pozoruje, popisuje a porovnává proměny v jednotlivých ročních obdobích	Roční období –jejich charakteristika
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	pozná vybraná volně žijící zvířata a ptáky, pozná běžné druhy domácích zvířat	Živočichové – volně žijící, domácí zvířata
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	pojmenuje známé druhy ovoce a zeleniny pojmenuje některé stromy, keře a květiny poznává rozdíly mezi dřevinami a bylinami chápe péči o pokojové květiny	Ovoce, zelenina Stromy a keře Rostliny a plodiny Péče o pokojové květiny

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Člověk a jeho zdraví

Ročník: 2.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Uplatňuje zásady základní hygieny (péče o zuby, očista těla, pravidelné mytí rukou) Popíše svůj denní režim Přiřadí příslušný čas k denní činnosti a má představu jak dlouho tuto činnost vykonává Rozliší pojmy nevidomý, neslyšící	Základní hygiena, První pomoc Zdravá výživa Smyslové vnímání
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	řídí se pravidly silničního provozu v roli chodce a cyklisty rozeznává běžné dopravní značení (přechod pro chodce, semaforey a některé dopravní značky) rozliší a pojmenuje různé dopravní prostředky	Dopravní výchova – části jízdního kola, dopravní značky, základní pravidla silničního provozu Dopravní prostředky
ČJS-3-5-04	Dbá na správné chování a pokyny v krizových situacích a při mimořádných událostech	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená- postup v případě ohrožení (varovný

reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	postupuje správně v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén, záchranný integrovaný systém)	signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém
--	--	--

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí, dodržuje zásady bezpečného chování, neohrožuje své zdraví a zdraví jiných	dodržuje zásady bezpečného chování	Ochrana zdraví a čistota Osobní a intimní hygiena Odlišná etnika
ČJS-3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Adekvátně reaguje na chování a pokyny v krizových situacích	Integrovaný záchranný systém postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – psychohygiena

C. Výchova demokratického občana

VDO/1 – Občanská společnost a škola

D. Multikulturní výchova

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – kreativita

OSV/2 – Sociální rozvoj – poznávání lidí

OSV/2 – Sociální rozvoj – mezilidské vztahy

OSV/3 – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV/3 – Morální rozvoj – hodnota, postoje, praktická etika

MV/2 – Lidské vztahy

E. Enviromentální výchova

EV/4 – Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme

Ročník: 3.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	orientuje se v místě bydliště, v okolí školy, v místní krajině orientuje se v plánu obce určí hlavní i vedlejší světové strany v přírodě se orientuje podle světových stran	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – okolí školy, riziková místa a situace světové strany
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	nalezne důležité a významné budovy rozliší, v jakém typu krajiny leží jeho/její město (obec) zajímá se o základní údaje z historie a současnosti obce vyjmenuje hromadné dopravní prostředky	Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy	pamatuje si svou adresu a adresu školy	Adresa bydliště Adresa školy
ČJS-1-3-01p Popíše a zvládne cestu do školy	Popíše a zvládne svou cestu do školy	Bezpečná cesta do školy

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Lidé a čas

Ročník: 3.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS – 3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky	Regionální památky

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-3-02p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	užívá pojmy- minulost, přítomnost, budoucnost orientuje se v čase	Děje v minulosti, přítomnosti, budoucnosti

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Rozmanitost přírody

Ročník: 3.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-4-01 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	popíše životní potřeby a projevy, způsob života, výživu a stavbu těla u některých nejznámějších druhů organismů vyvodí význam daných organismů v přírodě a pro člověka popíše rozmanitost podmínek života na Zemi vysvětlí význam a vzájemné vztahy mezi organismy uvede příklad organismu, který se v blízkém okolí jeho bydliště, školy vyskytuje	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, stavby těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi

<p>ČJS-3-4-03</p> <p>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<p>třídí látky, rozliší změny látek a skupenství, porovná látky a měří veličiny s praktickým užíváním základních jednotek</p> <p>popíše oběh vody v přírodě a proudění vzduchu a vyvodí význam vody a vzduchu pro život</p> <p>rozezná některé hospodářsky významné horniny a nerosty</p>	<p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti porovnávání látek a měření veličin (základní)</p> <p>Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam</p>
---	---	--

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
<p>ČJS-3-4-01p</p> <p>pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<p>porovná proměny v jednotlivých ročních obdobích</p>	<p>Roční období</p>
<p>ČJS-3-4-03p</p> <p>provede jednoduchý pokus podle návodu</p>	<p>provádí jednoduché pokusy se známými látkami</p>	<p>Pokusy – praktické měření veličin</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Člověk a jeho svět – Člověka jeho zdraví

Ročník: 3.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	seznamuje se s člověkem jako součástí živé přírody, s částmi lidského těla a vnitřními orgány zabezpečujícími základní životní funkce rozliší jednotlivé etapy vývoje jedince ošetří drobná poranění, přivolá pomoc zná čísla tísňového volání dodržuje hygienické a režimové návyky pojmenuje složky zdravé výživy	Lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, vývoj jedince Zdravá výživa
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času používá jednoduché zásady první pomoci přivolá pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví zná čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru Základy první pomoci – obvazová technika, uvolnění dýchacích cest Tísňová čísla
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	adekvátně reaguje na mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená postupuje správně v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén, integrovaný záchranný systém)	Přivolání pomoci Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup

		v případě ohrožení, požáry, integrováný záchranný systém
--	--	---

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění	zvládá hygienické návyky a sebeobsluhu	Osobní a intimní hygiena Denní režim
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla	popíše základní části lidského těla	Lidské tělo Péče o zdraví
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných	dodržuje zásady bezpečného chování	Osobní bezpečnost Pravidla společenského chování
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce	Dopravní výchova

Integrovaná a průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – psychohygiena

OSV/1 – Osobnostní rozvoj – kreativita

OSV/3 – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

E. Enviromentální výchova

EV/4 – Vztah člověka k prostředí

B. Výchova demokratického občana

VDO/1 – Občanská společnost a škola

D. Multikulturní výchova

MV/1 – Kulturní difference

MV/3 – Etnický původ

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Přírodověda – Rozmanitost přírody

Ročník: 4.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	rozpoznává rozdíly mezi živou a neživou přírodou rozlišuje přírodniny od výtvoru lidí třídí druhy rostlin, hub a živočichů popíše stavbu těla nejznámějších druhů rostlin a živočichů, jejich význam v přírodě i pro člověka určí základní znaky života rostlin a živočichů	Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Ekosystémy
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	vysvětluje příčinu střídání ročních období, dne a noci jako důsledek pohybu planety Země ve vesmíru	Země, den a noc, roční období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	zpracovává informace o jednotlivých společenstvech vyskytujících se v nejbližším okolí zdůvodňuje základní vzájemné vztahy mezi jednotlivými organismy	Základní společenstva Rovnováha v přírodě Vzájemné vztahy mezi organismy
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednochodé klíče a atlasy	porovnává a třídí organismy do známých skupin na základě pozorování jejich základních životních projevů, využívá k tomu atlasy a klíče	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	vyjadřuje odpovědnost lidí za ochranu životního prostředí, ochranu rostlin a živočichů vyjadřuje svůj názor k likvidaci jednotlivých druhů odpadů a hodnotí názory druhých uvědomuje si nebezpečí ekologických katastrof a živelných pohrom	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	založí jednoduchý pokus a vyhodnotí ho	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	rozliší prvky živé a neživé přírody	Živá a neživá příroda
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období	pozná základní změny v přírodě v ročních obdobích	Roční období Příroda a počasí
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	uvede zástupce živočišné a rostlinné říše, kteří se vyskytují v nejbližším okolí a s pomocí učitele popíše jejich základní životní podmínky	Rostliny, houby, živočichové
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny	dokáže se postarat o pokojové rostliny	Péče o pokojové rostliny
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	učí se chápat význam „ochrana životního prostředí“	Životní prostředí Význam lesů a jejich nepřátelé
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé	dokáže pochopit s pomocí učitele důležitost ochrany přírody a její základní principy	Ochrana životního prostředí Třídění a likvidace odpadů

činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují		Živelné pohromy a ekologické katastrofy
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	provádí jednoduché pokusy podle návodu	Pokusy s klíčením semen Vlastnosti vzduchu a vody

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Přírodověda – Člověk a jeho zdraví

Ročník: 4.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	vytvoří režim dne dodržuje základní hygienické zásady	Péče o zdraví - denní režim, základní hygienické zásady
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	umí se chovat v dopravních situacích ohrožujících zdraví a při mimořádných událostech	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení; požáry; integrovaný záchranný systém

		Obrana státu
--	--	--------------

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	důsledně se řídí pokyny dospělých při simulování mimořádných situací	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti	chápe a uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na dopravním hřišti	Bezpečné chování v silničním provozu

Integrovaná průřezová témata:

E. Enviromentální výchova

EV/3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Přírodověda – Rozmanitost přírody

Ročník: 5.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	objasňuje rozdíly mezi živou a neživou přírodou objevuje princip rovnováhy přírody nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka řadí do jednotlivých kategorií druhy rostlin, hub a živočichů popisuje stavbu těla nejznámějších druhů rostlin, hub a živočichů, jejich význam pro člověka i v přírodě	Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	objasní střídání ročních období, dne a noci vyjmenuje planety sluneční soustavy osvojí si některé poznatky o sluneční soustavě, Zemi a planetách	Vesmír Sluneční soustava Země a ostatní planety

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	rozlišuje podstatu rozmanitosti životních podmínek v jednotlivých podnebných páslech	Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva Podnebné pásy
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	rozpozná kladný a záporný vliv činnosti člověka na životní prostředí a na zdraví člověka	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	rozlišuje prvky živé a neživé přírody	Látky a jejich vlastnosti – základní rozdělení látek a jejich vlastnosti, porovnávání látek Voda, vzduch – vlastnosti a význam, ochrana vodních toků a čistoty ovzduší Půda – působení přírodních vlivů, význam

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období	popíše zákonitosti střídání ročních období	Chování přírody v jednotlivých ročních obdobích Pohyby planety Země
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	uvede nejznámější zástupce rostlinné a živočišné říše vyskytující se v nejbližším okolí a popíše s pomocí učitele jejich přizpůsobení se prostředí	Rostliny Houby Živočichové
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny	dokáže se postarat o pokojové rostliny	Péče o pokojové rostliny
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	využívá zásady ochrany přírody a životního prostředí	Ochrana a tvorba životního prostředí Ochrana rostlin a živočichů
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	chápe, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	Ochrana životního prostředí Třídění a likvidace odpadů

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Přírodověda – Člověk a jeho zdraví

Ročník: 5.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	popíše stavbu lidského těla osvojí si základní funkce jednotlivých orgánových soustav	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	umí rozlišit jednotlivé etapy lidského života a osvojí si základní poznatky o nich orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození popíše biologické a psychické změny v dospívání a ve stáří	Životní potřeby člověka, posloupnost vývoje jedince, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	seznámí se s jednotlivými druhy návykových látek a jejich škodlivý dopad na lidské zdraví na jednotlivých modelových situacích předvede odmítání návykových látek posuzuje nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích	Návykové látky, závislosti a zdraví
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	chápe nezbytnost zdravého denního režimu, pitného režimu, zdravé stravy a pohybu pro zdraví člověka dokáže vysvětlit pojmy duševní a intimní hygiena	Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim;

		přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví, drobné úrazy a poranění, prevence nemoci a úrazů, osobní, intimní a duševní hygiena
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	na modelových situacích předvádí základy první pomoci ošetří drobná poranění v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	Drobné úrazy a poranění První pomoc při drobných poraněních Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	Péče o zdraví, správná výživa, pitný režim, význam aktivního pohybu, běžné nemoci a prevence
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	dokáže seřadit jednotlivé vývojové etapy života	Vývoj jedince

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky	osvojí si jednoduché způsoby odmítání návykových látek posuzuje nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích	Návykové látky, závislosti a zdraví
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	dokáže poskytnout první pomoc při drobných poraněních v případě nutnosti přivolá lékařskou pomoc	Předcházení úrazům Drobné úrazy a poranění První pomoc při drobných poraněních Důležitá telefonní čísla

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Přírodověda – Lidé kolem nás

Ročník: 5.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině v obci (městě)	na základě svých zkušeností diskutuje o mezilidských vztazích seznámí se s pravidly slušného chování a uplatňuje je v modelových situacích	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace a chování, předcházení konfliktům

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	seznamuje se základními lidskými právy, dbá na jejich dodržování	Právo a spravedlnost
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	orientuje se v pojmech - vlastnictví soukromé, veřejné, osobní a společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz úspory, půjčky	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné Hmotný a nehmotný majetek Příjmy, výdaje, rozpočet domácnosti Způsoby placení Úspory, půjčky ČR – zákony, demokratická práva občanů

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, v obci (městě)	seznámí se se základními pravidly slušného chování a uplatňuje je v modelových situacích	Pravidla slušného chování

ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	na modelových situacích se učí vhodně jednat se svými vrstevníky a dospělými lidmi	Chování lidí
ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	seznámí se se základními právy dítěte a právy a povinnostmi žáka školy	Právo a spravedlnost – základní práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze	za dohledu dospělého nebo v modelových situacích se učí používat peníze v běžných situacích, zkontrolovat cenu jednoduchého nákupu a vrácení peněz	Platba, vrácení peněz
ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz	na modelových situacích je schopen porovnat svá přání se svými finančními možnostmi orientuje se v možných rizicích půjčování peněz	Finance Úspory Půjčky
ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů	pod dohledem dospělého sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet orientuje se v rozdílu mezi základními příjmy a výdaji, uvede jejich příklady	Rozpočet Příjmy a výdaje domácnosti

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální rozvoj

D. Multikulturní výchova

OSV/2 – Sociální rozvoj – poznávání lidí

MV/2 – Lidské vztahy

OSV/2 – Sociální rozvoj – mezilidské vztahy

E. Enviromentální výchova

EV/4 – Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Vlastivěda – Místo, kde žijeme

Ročník: 4.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	orientuje se v prostředí domova, školy a jejich okolí rozeznává vybrané oblasti ČR popisuje rozdíly mezi městským a venkovským prostředím rozliší přírodní prvky a prvky vytvořené lidskou prací	obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť Okolní krajina – zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí Přírodniny a lidské výtvoř
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	zná světové strany orientuje se v mapě s použitím buzoly v terénu, v jízdním řádu - práce s internetem	světové strany jízdní řády práce s mapou a buzolou
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách	orientuje se v náčrtech, plánech a různých typech map orientuje se v zeměpisných a tematických vysvětlivkách vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí v mapách ČR	mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky legenda k mapám, měřítko,

a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy		zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, zemědělství, chráněná území
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	vyjmenuje hlavní orgány státní moci pojmenuje symboly našeho státu a státní svátky a pojmenuje jejich význam	pojem domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje	orientuje se v prostředí domova, školy a jejich okolí určí polohu svého města na mapě a přiřadí ho ke správnému kraji vyhledá v plánu nejvýznamnější památku svého města	mapa obce (města), význačné budovy, dopravní síť, poloha v krajině, město – současnost, minulost
ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany	vyhledá na mapě ČR nejzákladnější zeměpisné údaje	mapa ČR – pohoří a nížiny, krajská města, nejvýznamnější toky
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a o její zeměpisné poloze v Evropě	vyjmenuje základní údaje o ČR určí polohu ČR na mapě Evropy	obyvatelstvo, hl. město, státní zřízení mapa Evropy

ČJS-5-1-06 pozná státní symboly České republiky	rozpozná a pojmenuje státní symboly ČR	státní symboly
--	--	----------------

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Vlastivěda – Lidé kolem nás

Ročník: 4.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS – 5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	uplatňuje vzájemnou toleranci a pochopení akceptuje pokyny dospělých a hledá řešení sociálních situací	chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality: rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům, soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	seznámí se se základními lidskými právy a demokratickými principy rozpozná jednání a chování, které ohrožuje život a zdraví jeho samého a ostatních seznámí se se základními postupy při reklamaci	právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS- 5-2-01p ČJS -5-2-02p	osvojí si a dodržuje pravidla soužití s ostatními spolužáky, s rodinnými příslušníky a dobrého občana	školní řád, pravidla slušného chování, morální pravidla soužití lidí

dodržuje pravidla soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)		
--	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Vlastivěda – Lidé a čas

Ročník: 4.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji, užívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	pracuje s časovou přímkou k osvojení časové návaznosti	orientace v čase – dějiny jako časový sled událostí, letopočet
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	k získání informací o minulosti využívá místních archivů, knihoven a muzeí	regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti	osvojí si poznatky o způsobu života a práce předků na našem území srovnává práci v minulosti s prací v současnosti orientuje se v minulosti a současnosti naší vlasti všímá si regionálních specifíků z místních pověstí	současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života

a současnosti s využitím regionálních specifík		v období od pravěku do renesance současnost a minulost v našem životě – pravěk, Slované, Přemyslovci, Lucemburkové, středověk – husitské války, Habsburkové – v období renesance
--	--	---

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	řadí obrazový materiál z různých období dějin časové posloupnosti popisuje rozdíl mezi životem dnes a v dávných dobách	pravěk - renesance

ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji	pojmenuje významné události vztahující se k regionu	husitství, Jižní Čechy v období Přemyslovců
ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	vyjmenuje historické památky v okolí Hluboké nad Vltavou	šlechtická sídla, církevní stavby, ZOO, památníky

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/2 Sociální rozvoj – porovnávání lidí

OSV/3 Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

B. Výchova demokratického občana

VDO/2 Občan, občanská společnost a stát

VDO/3 Formy participace občanů v politickém životě

VDO/4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Vlastivěda – Místo, kde žijeme

Ročník: 5.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	orientuje se v náčrtech, plánech a různých typech map ČR a Evropy vyhledává údaje z mapy o přírodních podmínkách a sídlištích lidí v ČR a v Evropě	mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU
ČJS-5-1-04 vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	orientuje se v jednotlivých regionech ČR a rozpozná jejich charakteristické zvláštnosti	kraje ČR, regiony, Praha a vybrané oblasti ČR
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	srovná rozdíly naší vlasti a jiných zemí vyjádří společné znaky naší vlasti a jiných zemí	vlastní mluvený projev na základě vlastních zážitků

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	samostatně ukáže a pojmenuje pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti ve svém městě pozná na obrázcích kulturní, historické a přírodní památky z regionu	vycházky do terénu – Hluboká nad Vltavou nejvýznamnější památky Jižních Čech
ČJS-5-1- 05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	vypráví vlastní zážitky z cest a výletů	oblasti ČR

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Vlastivěda – Lidé kolem nás

Ročník: 5.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	prokáže v ukázce či příkladech jak hospodařit s penězi poznává hodnotu peněz a práce odhaduje cenu nákupů osvojí si rozumné finanční plánování	vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze	rozliší hodnotu peněz a použije je v běžných situacích provede nákup, kontroluje vrácení peněz na konkrétních modelových situacích	vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hotovostní forma peněz

ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uveďte příklad rizik půjčování peněz	orientuje se ve svých finančních možnostech sestaví žebříček nutných potřeb vzhledem ke svým financím uvědomí si rizika půjčování peněz	příjmy, úspory, půjčky
ČSP-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uveďte příklady základních příjmů a výdajů	sestaví jednoduchý osobní rozpočet	osobní rozpočet

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět: Vlastivěda – Lidé a čas

Ročník: 5.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJS- 5-3-01 pracuje s časovými údaji, užívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	pracuje s časovou přímkou a orientuje se na ní seznámí se s historickými událostmi a ujasní si spojitost s jejich zavedením jako státních svátků	orientace v čase – dějiny jako časový sled událostí, nejvýznamnější letopočty státní svátky a významné dny
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	orientuje se v minulosti a současnosti naší vlasti všímá si regionálních specifíků z místních pověstí	současnost a minulost v našem životě – Habsburkové – pobělohorská doba, baroko, doba 17. – 18. Století, osvícenství, srovnání života (vesnice x

		město), průmyslový věk, národní obrození, rok 1848, Rakousko – Uhersko; Československá republika, 2. Světová válka, komunismus v ČSR, Česká republika
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	osvojí si poznatky o způsobu života a práce předků na našem území srovnává práci v minulosti s prací v současnosti	současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života od baroka do současnosti

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	řadí obrazový materiál z různých období dějin časové posloupnosti popisuje rozdíl mezi životem dnes a v dávných dobách	Habsburkové , vznik a vývoj České republiky
ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji	pojmenuje významné události vztahující se k regionu	doba pobělohorská, Národní obrození

ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	vyjmenuje historické památky v okolí Hluboké nad Vltavou	šlechtická sídla, církevní stavby, ZOO, památníky
---	--	--

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/3 Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

C. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS/1 Evropa a svět nás zajímá

VMEGS/2 Objevujeme Evropu a svět

VMEGS/3 Jsme Evropané

1.2 Člověk a společnost

1.2.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, obsahové a organizační vymezení

Vzdělávací obor dějepis je vyučován pouze na 2. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně v šestém, sedmém a devátém ročníku a 1 hodiny v osmém ročníku.

Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavní posláním je vytváření historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen nejen na počátky dějin lidské společnosti, postupný vývoj, ale také na moderní dějiny 19. a 20. století, ve kterých leží kořeny většiny současných společenských jevů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je jednou velkou řadou otázek. Ty si současnost prostřednictvím minulosti stále klade, pátrá po svém vlastním charakteru a svém budoucím možném vývoji. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu a dějin místních.

Dějepis vyučován v kmenových učebnách, využívány jsou učebnice, mapy, atlasy, výukové programy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učíme žáky poznávat vhodné metody a způsoby pro efektivní učení
vedeme je k vyhledávání a třídění informací

učíme žáky operovat s termíny
vedeme žáky k poznávání smyslu a cíle učení
vedeme je ke zdokonalování

Kompetence k řešení problému

učíme žáky chápat problémy
učíme je hledat řešení
vedeme žáky k samostatné práci
učíme žáky kriticky myslet
vedeme je k zodpovědnosti

Kompetence komunikativní

učíme žáky formulovat a vyjadřovat myšlenky
učíme žáky pracovat logicky, výstižně, kultivovaně
vedeme je ke kultivované diskusi
učíme žáky pomocí různých technologií spolupracovat s ostatními

Kompetence personální a sociální

učíme žáky spolupracovat ve skupině
vedeme je k týmové práci
učíme je spoluvytvářet příznivou pracovní atmosféru

Kompetence občanské

učíme žáky respektovat druhé
učíme je uvědomovat si své povinnosti a svá práva
vedeme je k zodpovědnosti
učíme je ctít tradice a chránit životní prostředí

Kompetence pracovní

vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností

vedeme je k dalšímu vzdělávání

učíme je chránit své zdraví a zdraví druhých

vedeme je k ochraně společenských a kulturních hodnot

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Ročník: 6.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-1-01 uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	porovná pojmy dějepis a historie diskutuje o významu dějepisu v životě lidské společnosti	Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách
D-9-1-02 uveďte příklady zdrojů a informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	uveďte druhy historických pramenů a institucí	Získávání informací o dějinách Historické prameny
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	naučí se pracovat s časovou přímkou a mapou, chronologicky řadí události	Historický čas a prostor
Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo

D- 9-1-01p chápe význam jako možnost poučit se z minulosti	osvojí si pojem dějepis, poukáže na jeho význam pro poznání současnosti	Získávání základních poznatků o lidských dějinách
--	---	---

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Ročník: 6.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	popíše jednotlivá stadia vývoje člověka a životní podmínky předchůdců člověka	Člověk a lidská společnost v pravěku
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	seznámí se s podmínkami a způsobem života prvních zemědělců poukáže na význam používání prvních kovů	Neolitická revoluce Úrodný půlměsíc Člověk poznává kov

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	uvede základní typy předchůdců člověka, rozliší je	Člověk v pravěku
D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	osvojí si základní informace o způsobu života předchůdců člověka	Člověk a lidská společnost v pravěku

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ CIVILIZACE

Ročník: 6.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	uvede příklady nejstarších starověkých civilizací	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	žáci určí nejvýznamnější památky starověku	Úvod do starověké kultury Olympiáda
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	zařadí nejvýznamnější antické osobnosti, porovná vývoj v Řecku a Římě	Antické Řecko a Řím Náboženství
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	vysvětlí podstatu demokracie, uvede příklady dalších vládních forem	Antické Řecko a Řím Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států	seznámí se s podmínkami vzniku prvních starověkých civilizací	Nejstarší starověké civilizace

D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací	osvojí si základní informace o způsobu života v prvních civilizacích	První starověké civilizace, jejich význam
---	--	--

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/3 - Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

B. Výchova demokratického občana

VDO/2 - Občan, občanská společnost a stát

VDO/4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

C. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS/2 - Objevujeme Evropu a svět

D. Multikulturní výchova

MV/1 - Kulturní difference

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Ročník: 7.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států	shrne stěhování národů a ukáže na mapě jednotlivé státy	Nový etnický obraz Evropy Křesťanství a islám
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	definuje první státní útvary na našem území v 9. a 10. století	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	popíše vlastními slovy podstatu křesťanství a jeho šíření, uvede další významná náboženství středověku	Křesťanství, papežství, císařství Křížové výpravy

D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	uvede rozdíly mezi jednotlivými společenskými vrstvami definuje znaky gotiky a románské kultury	Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev společnosti Kultura a vzdělanost středověké společnosti Románské a gotické umění
---	--	---

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území	osvojí si základní informace o prvních státních útvarech na našem území	Velkomoravská říše jako první státní útvar na našem území
D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu	seznámí se se základními údaji o vzniku českého státu, jeho významných osobnostech	Počátky českého státu a jeho význam
D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti	charakterizuje stručně postavení a význam středověké církve, její vliv na život člověka a celé společnosti	Středověká církev, křesťanství
D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	vysvětlí stručně význam a podstatu husitského hnutí, seznámí se s významnými osobnostmi tohoto období	Husitství

D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské	seznámí se se základní charakteristikou přemyslovského a lucemburského období v našich dějinách	Český stát v období vlády Přemyslovců a Lucemburků
D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	osvojí si základní učivo o významu vlády posledních Přemyslovců, Jana Lucemburského a Karla IV.	Přemyslovci a Lucemburkové na českém trůně

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Ročník: 7.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	vysvětlí vlastními slovy pojmy: renesance, humanismus, reformace a protireformace	Renesance a humanismus Reformace v Evropě
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	dokáže charakterizovat středověkou společnost, vysvětlit význam husitství v českých zemích	Husitství a reformace

D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příznaky a důsledky	popíše podle mapy hlavní trasy zámořských objevů, uvede jejich význam; objevitelé kontra dobyvatelé	Zámořské objevy a počátky dobývání světa
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	uvede příklady panovníků dynastie Přemyslovců, Lucemburků, Jagellonců a Habsburků na českém trůně objasní postavení českých zemí v Evropě	Český stát a velmoci v období 14. – 17. století
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	zhodnotí význam událostí třicetileté války, její dopad na vývoj v Evropě	Třicetiletá válka
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů	Kulturní styly Kulturní památky

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu	charakterizuje stručně základní význam objevných plaveb a zámořských objevů	Zámořské plavby a objevy
D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období	seznámí se stručně se situací v českých zemích, významem a důsledky bitvy na Bílé hoře	České země v době třicetileté války
D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	vyjmenuje významné osobnosti českých dějin konce středověku a počátku novověku z oblasti politiky, vědy, kultury	Český stát v 15. – 18. století

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/3 - Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

B. Výchova demokratického občana

VDO/2 - Občan, občanská společnost a stát

C. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá

D. Multikulturní výchova

MV/1 - Kulturní difference

MV/3 - Etnický původ

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Ročník: 8.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů	Baroko a osvícenství

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Ročník: 8.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	poukáže na pokrokové názory, změny v myšlení a způsobu života společnosti v 18. a 19. století	Industrializace a její důsledky pro společnost Sociální otázky 18. a 19. století

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	vysvětlí stručně příčiny vzniku francouzské revoluce, charakterizuje ji, zhodnotí její význam, začlení osobnost Napoleona do evropských dějin	Velká francouzská revoluce Napoleonské období Změny ve společnosti, vliv na Evropu a svět
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím vybraných evropských národů	objasní příčiny a průběh národního obrození a roku 1848 v habsburské monarchii	Národní obrození Národní hnutí velkých a malých národů Revoluce 1848
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	orientuje se na mapě světa 2. poloviny 20. století definuje pojmy baroko, klasicismus, romantismus, zhodnotí rozdílnou úroveň modernizace společnosti v různých oblastech světa	Konflikty mezi velmocemi Kolonialismus Kultura 18. – 1. století Kulturní rozrůzněnost doby

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
--	----------------	-------

D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století	stručně objasní příčiny a průběh roku 1848 a národního obrození v českých zemích	Revoluční rok 1848 v českých zemích, české národní obrození
D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin v 19. století	seznámí se s klíčovými postavami českých národních dějin 19. století z oblasti politiky, kultury, literatury, hudby	19. století v českých zemích, postavení českého národa v habsburské monarchii

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/3 - Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

C. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS/2 - Objevujeme Evropu a svět

B. Výchova demokratického občana

VDO/2 - Občan, občanská společnost a stát

D. Multikulturní výchova

MV/1 - Kulturní difference

MV/5 - Princip sociální smíru a solidarity

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – MODERNÍ DOBA

Ročník: 9.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	zhodnotí příčiny, průběh, důsledky 1. světové války	1. světová válka
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	popíše uspořádání světa po 1. světové válce vysvětlí vznik Československa objasní příčiny vzniku hospodářské krize a popíše ji	Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě Vznik Československa – jeho hospodářský a hospodářsko-politický vývoj Národnostní a sociální problémy
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu	zhodnotí důsledky hospodářské krize pro Československo a Evropu, uvede příklady nastupujících totalitních systémů	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. - 30. letech 20. století Totalitní systémy

totalitarismu a vypjatého nacionalismu		
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	uvede příklady porušování lidských práv během 2. světové války	2. světová válka Holocaust
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	poukáže na významné mezníky vývoje 1. poloviny 20. století v Československu	Vývoj v 1. polovině 20. století

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války	osvojí si základní informace o důvodu vzniku, průběhu, výsledku 1. světové války	1. světová válka
D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	stručně se seznámí se vznikem samostatného československého státu, osobností Tomáše Garrigua Masaryka	Vznik samostatného Československa

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Předmět: Dějepis – ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT

Ročník: 9.

žák

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uveče příklady střetávání obou bloků	charakterizuje poválečný vývoj ve světě	Studená válka Rozdělení světa po 2. světové válce, vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	stručně charakterizuje poválečný vývoj světa	Západ versus východ - studená válka Supervelmoci a jejich soupeření Vojenské bloky
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	stručně se seznámí s bojem za nezávislost jednotlivých států ve světě	Rozpad koloniálního systému Mimoevropský svět
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	zhodnotí význam listopadové revoluce, poukáže na současné problémy ve světě	Rok 1989 Vznik České republiky a současné problémy v České republice a ve světě, věda, technika, vzdělání, sport

Očekávané výstupy z RVP Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2.světové války a politický a hospodářských vývoj v poválečné Evropě	shrne základní informace o příčinách a průběhu 2. světové války, poukáže na její důsledky	2. světová válka
D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	seznámí se s významem pádu komunistického režimu v Československu	Rok 1989 v Československu, jeho význam

Integrovaná průřezová témata:

A. Osobnostní a sociální výchova

OSV/3 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

B. Výchova demokratického občana

VDO/2 - Občan, občanská společnost a stát

VDO/3 - Formy participace občanů v politickém životě

VDO/4 - Principy demokracie jako formy vlády

C. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS/2 - Objevujeme Evropu a svět

D. Multikulturní výchova

MV/1 - Kulturní difference

